

διάλεξή μου όταν ο διευθυντής του ιδρύματος Μακαρίου ο Δρ. Χατζηστεφάνου είχε κάμει μια νύξη ότι ξένοι επιστήμονες που αναφέρονται στο έργο του Τμήματος Αρχαιοτήτων λένε ότι το Τμήμα στα 25 χρόνια της ύπαρξής του μετά την ανεξαρτησία, κατάφερε να δείξει «την ιδιοσυγκρασία του Κύπριου χαρακτήρα». Ένας επιστήμονας λέει ότι το Τμήμα Αρχαιοτήτων επεδίωξε να προβάλει το θεσμό του έθνους του. Είναι κάτι που εμείς δεν αποδεχόμαστε. Δεν πιστεύω ότι το Τμήμα Αρχαιοτήτων να επεδίωξε όλα αυτά τα χρόνια να επιδείξει, να προβάλει «κυπριωτισμό», και όχι τον κυπριακό Ελληνισμό.

Ο ξένος αρχαιολόγος πιθανό να παρανόησε ορισμένα πράγματα, όμως καλό είναι να θίγονται αυτές οι περιπτώσεις γιατί αλίμονο αν μένουν αναπάντητες. Το Τμήμα Αρχαιοτήτων θα πρέπει να βγει κάποια στιγμή και να πει ότι πράγματι αυτές οι εντυπώσεις που δημιουργήθηκαν από το Δρ. Μερ Λιζ, είναι Αυστραλός διπλωμάτης και τώρα είναι τοποθετημένος στην Καμπέρα, δεν είναι σωστές. Αναφέρει συγκεκριμένα ότι η Κύπρος μόνο το 1960 απόκτησε την ανεξαρτησία της. Όμως για μας η περίοδος της Βυζαντινής αυτοκρατορίας καθόλου δεν ήταν ξένη κατοχή.

Χρειάζεται αντίκρουση

Εξάλλου την Κωνσταντινούπολη την κλάψαμε έχουμε λαϊκά τραγούδια με τα οποία θρηνήσαμε αυτή την καταστροφή. Είχαμε ακόμη δημιουργήσει κρητικό κύκλο με ποιήματα, επομένως δεν μπορεί να ειπωθεί ότι μόνο μετά το 1960 είμαστε ανε-

ξάρτητοι. Αυτές τις εντυπώσεις των ξένων χρειάζεται να τις προσέχουμε και να τις διασκευάζουμε.

Νομίζω ότι πρέπει να απαντώνται και μάλιστα όταν τα δημοσιεύματα γίνονται από δικά μας ιδρύματα. Τη μελέτη του Αυστραλού αρχαιολόγου δημοσίευσε το ίδρυμα Λεβέντη. Δυστυχώς υπάρχουν και άλλες που χρειάζεται ν' αντικρουστούν.

Θα ήθελα όμως να σταθώ σε μια μελέτη της κ. Βερόνικα Στάτον Μπράουν, η οποία αποδέχεται χωρίς καμιά κριτική θεώρηση τη θεωρία άλλου καθηγητή που λέει ότι: η ιστορία της Κύπρου τον 4ον και 5ον αιώνα είναι παντελώς διαφορετική απ' ότι μας την παρουσιάζουν μέχρι σήμερα. Δηλαδή ότι δεν υπήρχε καθόλου διαμάχη Ελλήνων - Φοινίκων στην Κύπρο, ότι ο βασιλιάς της Σαλαμίνας, ο Ευαγόρας, ό, τι έπραξε δεν το έπραξε από εθνική συνείδηση, αλλά υλικό ενδιαφέρον και μόνο. Αυτά όλα νομίζω ότι χρειάζεται να αντικρούονται από δικούς μας επιστήμονες. Όχι για λόγους προπαγάνδας, αλλά γιατί πράγματι υπάρχει επιστημονική βάση να αντικρουστούν.

— Έχουμε όμως την κατάλληλη υποδομή για να γίνονται όλες αυτές οι μελέτες;

— Πιστεύω ότι όταν ένα Τμήμα επιστημονικών, κατάλληλα επανδρωμένο όπως το Τμήμα Αρχαιοτήτων και το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών στα οποία οι επιστήμονες που εργάζονται αφιερώνουν το χρόνο τους, μπορούν εύκολα να τα εντοπίσουν. Αυτές οι μελέτες δημοσιεύονται κατ' εσχρήν σε επιστημονικά περιοδικά ή βιβλία που είναι προσιτά σε μας.

ΑΝΟΙΞΗ

*Βάρβαρη έφοδο σήμερα η Άνοιξη
με την ομορφονιά των ανθών μιας αμυγδαλιάς.
Κι εσύ ταλαίπωρή μου καρδιά
διαβρωμένη από το πολύμηνο της νοσταλγίας σκουληκι
άξαφνα θρέθηκες δίχως μετερίζι.
Αμήχανος ψηλά στην έπαλξη των ματιών μου
ανεμίζω λευκή σημαϊούλα το δάκρυ μου και παραδίνομαι.*

Τάκης Νικολαΐδης